

Elon osavuosisiraportti 1.1.–30.9.2017

Suluissa olevat vertailuluvut ovat 30.9.2016 lukuja.

- **Elon sijoitustoiminnan tuotto oli 6,1 prosenttia. Sijoitusten markkina-arvo oli 22,9 miljardia euroa.**
- **Vakavaraisuus vahvistui; vakavaraisuusaste oli 126,3 prosenttia ja vakavaraisuuspääoma oli 1,7-kertainen vakavaraisuusrajaan nähden.**
- **Kokonaistulos oli 538 miljoonaa euroa.**

	1.1.–30.9.2017	1.1.–30.9.2016	1.1.–31.12.2016
Vakuutusmaksutulo, milj. e	2 530,2	2 447,3	3 321,5
Sijoitustoiminnan nettotuotto käyvin arvoin, milj. e	1 320,4	772,9	1 147,4
Sijoitustoiminnan nettotuotto sitoutuneelle pääomalle, %	6,1 %	3,7 %	5,6 %

	30.9.2017	30.9.2016	31.12.2016
Vastuuelka, milj.e	19 919,8	18 468,9	18 527,4
Vakavaraisuuspääoma, milj. e ¹⁾	4 809,2	4 226,5	4 270,9
suhteessa vakavaraisuusrajaan	1,7	2,0	1,8
Eläkevarat, milj e ²⁾	23 088,6	21 469,2	21 825,3
% vastuuelasta ²⁾	126,3 %	124,5 %	124,3 %

¹⁾ Laskettuna kunakin ajankohtana voimassa olleiden säädösten mukaisesti (vastaava periaate koskee myös muita vakavaraisuustunnuslukuja)

²⁾ STM asetuksen (614/2008) 11 §:n 10 kohdan mukainen vastuuelka + vakavaraisuuspääoma. 2016 asti vastuuelka + arvostuserot.

Taloussympäristö ja sijoitusmarkkinoiden kehitys

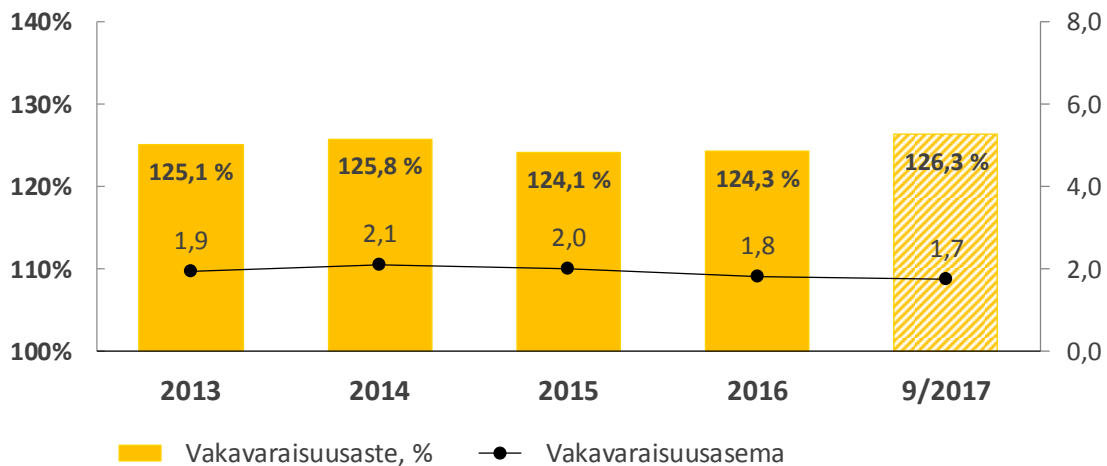
Globaali talouskasvu jatkui kaikilla päätalousalueilla varsin suotuisana vuoden kolmannella neljänneksellä. Etenkin euroalueella talouskasvu on ilahduttavasti vahvistunut ja koko vuoden 2017 kasvu-odotus on saavuttanut Yhdysvaltain odotetun, reilun 2 prosentin kasvuvauhdin. Globaalin kasvun odotus on kohonnut hieman ja on koko vuodelle 3,4 prosenttia. Maailmantalouden hyvän kasvun ja luottamusta lisänneen talouspolitiikan myötä myös Suomen talouden kasvu on kiihtynyt ja odotus koko vuodelle on jo yli 3 prosenttia.

Vaikka talouskasvu on ollut kesällä sekä alkusyksystä vahvaa ja kapasiteetin käyttöaste etenkin Yhdysvalloissa ja Japanissa jo varsin korkea, niin korkeammasta inflaatiosta ei ole toistaiseksi näkynyt merkkejä. Yhdysvalloissa odotus koko vuoden kuluttajahintojen nousulle on 2 prosenttia. Euroalueella inflaatio-odotus on 1,5 prosentin luokkaa.

Inflaationäkymien maltillisuudesta johtuen markkinoiden kesäkuiset huolet rahapolitiikan laaja-alaisesta kiristämisestä väistyivät syksyn edetessä ja poikkeuksellisen elvyttävä rahapolitiikka on pidetty suurilla talousalueilla ennallaan.

Tulos ja vakavaraisuus

Vakavaraisuuspääoman määrä kasvoi vuoden alusta 538 miljoonaa euroa ja oli 4 809 (4 227) miljoonaa euroa. Eläkevarat suhteessa vastuuelkaan eli vakavaraisuusaste oli 126,3 (124,5) prosenttia. Vakavaraisuuspääoma oli 1,7-kertainen (2,0-kertainen) vakavaraisuusrajaan nähden.

Sijoitustoiminnan nettotuotto käyvin arvoin oli 1 320,4 (963) miljoonaa euroa. Vastaavalta ajalta laskettu vastuuvälille hyvitetävä tuotto oli 780 (526) miljoonaa euroa, josta osaketuottosidonnaisen vastuuvälän osuus oli 211 (18) miljoonaa euroa. Näin ollen sijoitustoiminnan tulos käyvin arvoin oli 540 (443) miljoonaa euroa.

Hoitokustannustulos oli 19 (23) miljoonaa euroa. Vakuutusliikkeen tulos oli –22 (–32) miljoonaa euroa ja muu tulos 1,1 miljoonaa euroa. Elon yhteenlaskettu käypien arvojen mukainen kokonaistulos oli 538 (434) miljoonaa euroa.

Vakavaraisuus	30.9.2017	30.9.2016	31.12.2016
Vakavaraisuusraja, milj. e	2 755,3	2 152,8	2 367,6
Vakavaraisuuspääoman enimmäismäärä, milj. e	8 265,8	8 611,2	9 470,6
Vakavaraisuuspääoma, milj. e	4 809,2	4 226,5	4 270,9
Vakavaraisuusaste, % ¹⁾	126,3	124,5	124,3
Vakavaraisuusasema ²⁾	1,7	2,0	1,8

¹⁾ Eläkevarat suhteessa STM asetuksen (614/2008) 11 §:n 10 kohdan mukaiseen vastuuvälään. Esitetään kaikki vuodet uudessa esitys muodossa.

²⁾ Vakavaraisuuspääoma suhteessa vakavaraisuusrajaan

Koko vuoden ennusteen mukaan hoitokustannussuhde arvioidaan jäävän alle 83 prosenttiin. Maksun hoitokustannustuottoja leikkaa kaikkia työeläkeyhtiöitä koskeva noin 7 prosentin maksuperusteen alennus, joten hoitokulussuhde ei ole vertailukelpoinen aikaisempiin vuosiin. Hoitokustannusylijäämästä palautetaan jatkossa asiakkaille 100 prosenttia aiemman 50 prosentin sijasta.

Vakuutustoiminta

Elo on vakuutusten kappalemäärällä mitattuna markkinajohtaja niin TyEL- kuin YEL-vakuutuksissa. Syyskuun lopussa Elon hoidossa oli 45 200 (45 500) työntekijöiden TyEL-vakuutusta ja 83 900 (84 600) yrittäjien YEL-vakuutusta.

Elossa vakuutettujen työntekijöiden ja yrittäjien kokonaismäärä oli raportointikauden lopussa kaiken kaikkiaan lähes puoli miljoonaa eli 484 400 (476 600) henkilöä.

Asiakkuudet

Vakuutuksenottajilla on vuoden aikana neljänä ajankohtana mahdollisuus vaihtaa eläkeyhtiötä, kun edellisestä siirrosta on kulunut vähintään vuosi. Vuosi 2017 on kolmas peräkkäinen vuosi Elon toiminnassa kun siirtoliikkeen tulos on positiivinen. Uusia TyEL-vakuutuksia siirtyi raportointikaudella Eloon nettona 261 (306) kappaletta ja

uusia YEL-vakuutuksia nettona 630 (1 329) kappaletta. TyEL-maksutulon netto siirtoliikenteessä oli 2,7 (9,3) miljoonaa euroa. Uusmyynnin kautta Eloon saatiin raportointikauden aikana 4 083 (3 959) TyEL-vakuutusta ja 6 391 (6 148) YEL-vakuutusta.

Elon verkkopalvelut uudistuivat alkusyksystä 2017. Yrityksen työeläkevakuutukset sekä työntekijöiden kuntoutus- ja eläketiedot löytyvät nyt samasta verkkopalvelusta. Kehitystyö jatkuu ja verkkopalveluun lisätään vuoden 2017 loppuun mennessä työkykyjohtamisen työkalut. Laajennettu verkkopalvelu helpottaa työkykyjohtamisen toimenpiteiden ja kuntoutuksen vaikuttavuuden seurantaa sekä auttaa suurimpia yrityksiä huomaamaan, miten työntekijöiden pysyminen työkykyisenä vaikuttaa työeläkevakuutusmaksuihin positiivisesti.

Syyskuun alussa Elo otti käyttöön viittomakielisille asiakkaille tarkoitetun oman puhelinpalvelun. Palvelu toimii Chabla-sovelluksen avulla, joka yhdistää kuurot, kuulevat ja viittomakielen tulkit.

Syyskuun lopussa S-ryhmä julkaisi kolmivuotisen Nuori Mieli Työssä –ohjelman, joka kokoaa eri alojen asiantuntijoita ja nuoria työntekijöitä yhteen. Keskeisimpiä osaprojekteja on yhteistyössä Elon ja Työterveyslaitoksen kanssa toteutettava tutkimus nuorten työelämäodotuksista.

Elo ja suomalainen Mightifier-yritys käynnistivät Suomi 100 -juhlavuoden kunniaksi ”Sadalle luokalle positiivista ilmapiiriä ja tervettä itsetuntoa” –kampanjan, joka on edennyt hyvin. Projektin tavoitteena on oppilaiden positiivinen vuorovaikutus, hyvä luokkahenki ja kiusaamisen vähentäminen.

Eläkepalvelut

Elo antoi eläkepäättöksiä alkuvuonna hakemuksesta yhteensä noin 20 400 kappaletta. Elon eläkkeensaajia oli syyskuun lopussa noin 224 800. Eläkkeitä maksettiin alkuvuonna yhteensä 2 338 miljoonaa euroa. Asiakkaista 86 prosenttia antoi kiitettävän arvosanan saamastaan palvelusta eläkekäsittelyn yhteydessä.

Elon asiakkaat ovat tänäkin vuonna saaneet päätöksen eläkehakemuksiinsa nopeammin kuin alalla keskimäärin. Näin on ollut koko Elon olemassaoloajan vuodesta 2014. Erityisen suosittu eläkemuoto oli vuoden alusta käyttöön tullut osittainen varhennettu vanhuuseläke, joita myönnettiin syyskuun loppuun mennessä 2023 asiakkaalle.

Vakuutetuille on kuluvan vuoden aikana julkaistu uusia sähköisiä palveluja, muun muassa kuntoutuksen ennakkopäätöksen ja kulukorvausten hakeminen sähköisesti, kuntoutustuen jatkon hakeminen sähköisesti sekä sähköisten palvelujen kieliversiot ruotsiksi ja englanniksi.

Sijoitusomaisuusluokkien painopisteet

Elon sijoitukset pärjäsivät kokonaisuudessaan hyvin niille asetetuille vertailuindekseille. Osakemarkkinat ovat jatkaneet hyvää kehitystään. Hinnoittelu on pysynyt korkealla, mutta myös yritysten tuloskasvu on ollut vahvaa. Elon osakesijoituksista parhaimmat tuotot saatiin kehittyviltä markkinoilta. Ilahduttavaa oli Suomessa jatkunut hyvä listautumisaktiiviteetti.

Elon sijoituksista kehittyvien markkinoiden sijoitukset sekä osakkeissa että joukkovelkakirjoissa tuottivat erityisen hyvin. Globaali ympäristö oli erittäin suotuisa kehittyvien markkinoiden velkakirjoille; yhdysvaltain dollarin heikkeneminen, alhainen volatiliiteetti sekä ennätyskorkealla pysyneet pääomavirrat omaisuuslajiin tukivat tuottoja. Yritysten joukkovelkakirjoista heikomman luottoluokituksen omaavat sijoitukset tuottivat suhteellisesti parhaiten.

Reaalisijoitukset tuottivat katsauskaudella edelleen vakaasti ja kiinnostus niihin pysyi sijoitusmarkkinoilla korkealla. Raportointijaksolla ei tehty uusia merkittäviä sijoituksia.

Valuutoista yhdysvaltain dollarin heikkeneminen jatkui euroa vastaan. Elon avoimen valuuttariskin ja erityisesti yhdysvaltain dollarin osuus sijoituksista on pidetty hyvin maltillisena.

Sijoitusjakauma ja tuotot

	Perusjakauma		Riskijakauma		Tuotto		Volatiliteetti	
	milj. e	%	milj. e	%	%		%	
Korkosijoitukset	9 115,2	39,8	10 913,6	47,7	-1,4			
Lainasaamiset	522,2	2,3	522,2	2,3	2,1			
Joukkovelkakirjalainat	7 187,1	31,4	7 230,5	31,6	-1,8		2,5	
Julkisyhteisöjen joukkovelkakirjalainat	3 556,2	15,5	3 641,8	15,9	-4,6			
Muiden yhteisöjen joukkovelkakirjalainat	3 630,9	15,9	3 588,7	15,7	0,8			
Muut rahoitusmarkkinavälineet ja talletukset sis. sij. kohdistuvat saamiset ja velat	1 405,9	6,1	3 161,0	13,8	-0,3			
Osakesijoitukset	8 476,7	37,0	8 806,7	38,5	10,6			
Noteeratut osakkeet	6 683,7	29,2	7 013,7	30,6	11,8		10,8	
Pääomasijoitukset	1 453,9	6,4	1 453,9	6,4	5,4			
Noteeraamattomat osakkeet	339,1	1,5	339,1	1,5	9,4			
Kiinteistösijoitukset	2 820,3	12,3	2 820,3	12,3	3,9			
Suorat kiinteistösijoitukset	2 038,6	8,9	2 038,6	8,9	4,8			
Kiinteistösijoitusrahastot ja yhteissijoitusryitykset	781,7	3,4	781,7	3,4	1,2			
Muut sijoitukset	2 474,0	10,8	2 474,0	10,8	21,7			
Hedge-rahastosijoitukset	2 503,5	10,9	2 503,5	10,9	-2,5		2,5	
Hyödykesijoitukset	0,0	0,0	0,0	0,0	-			
Muut sijoitukset	-29,5	-0,1	-29,5	-0,1	-			
Sijoitukset yhteensä	22 886,2	100,0	25 014,6	109,3	6,1			3,2
Johdannaisten vaikutus			-2 128,4	-9,3				
Yhteensä	22 886,2	100,0	22 886,2	100,0				

Kokonaisluottoprosentti sisältää sijoituslajeille kohdistamattomat tuotot, kulut ja liikekulut. Joukkolainojen modifioitu duraatio on 3,7 vuotta. Avoin valuuttapositio on 16,2 % markkina-arvosta.

Syyskuun lopussa Elon sijoitusten arvo oli 22 886 (21 301) miljoonaa euroa. Sijoitusten tuotto oli 6,1 (3,7) prosenttia. Vuoden alusta tarkasteltuna omaisuuslajeista parhaiten tuottivat noteeratut osakkeet, joiden tuotto oli 11,8 (3,4) prosenttia.

Korkosijoitusten osuus yhteensä oli 39,8 (42,6) prosenttia ja tuotto käyville arvoille -1,4 (4,2) prosenttia. Niiden markkina-arvo oli yhteensä 9 115 (9 068) miljoonaa euroa. Korkosijoituksiin kuuluvien joukkovelkakirjalainojen osuus sijoitusvarallisuudesta oli 31,4 (36,3) prosenttia ja niiden tuotto oli -1,8 (4,8) prosenttia. Muut rahoitusmarkkinavälineet ja talletukset ovat osa korkosijoituksia ja ne olivat 1 406 (845) miljoonaa euroa, osuus 6,1 (4,0) prosenttia ja tuotto -0,3 (0,0) prosenttia. Joukkovelkakirjalainojen modifioitu duraatio oli 3,7 (3,9) vuotta.

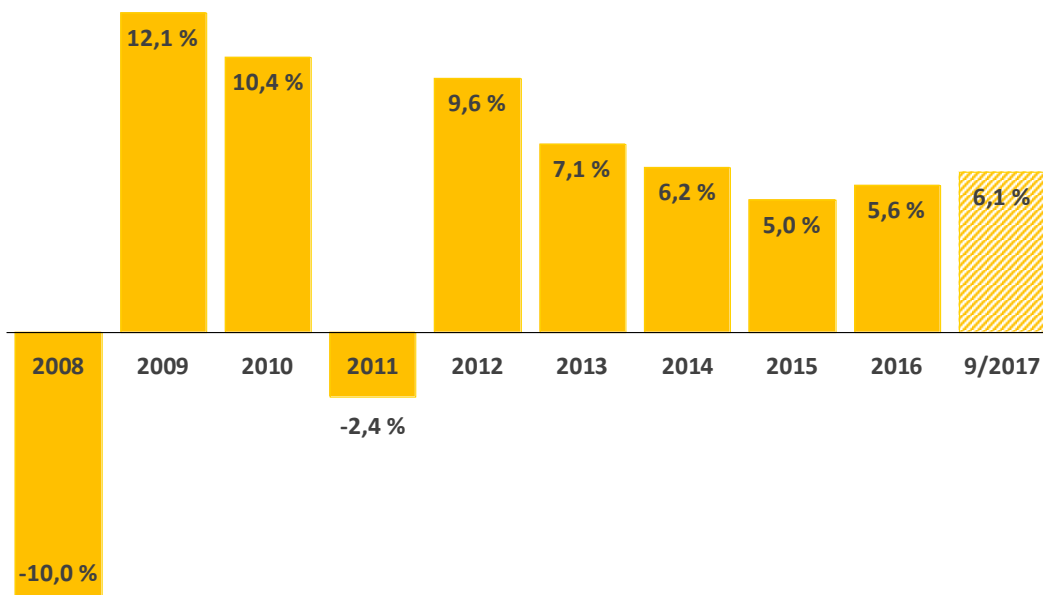
Osakesijoitusten osuus sijoituksista oli 37,0 (32,0) prosenttia, niiden arvo oli 8 477 (6 825) miljoonaa euroa ja tuotto 10,6 (4,0) prosenttia. Noteerattujen osakkeiden osuus oli tästä 29,2 (25,2) prosenttia ja markkina-arvo 6 684 (5 362) miljoonaa euroa. Noteerattujen osakkeiden tuotto oli 11,8 (3,4) prosenttia. Osakkeisiin luettavien pääomasijoitusten osuus oli 6,4 (5,5) prosenttia sijoitusvarallisuudesta ja tuotto käyvin arvoin 5,4 (6,5) prosenttia. Noteeraamattomien osakkeiden markkina-arvo oli 339 (291) miljoonaa euroa, osuus 1,5 (1,4) prosenttia ja tuotto 9,4 (4,6) prosenttia.

Kiinteistösijoitusten arvo vuosipuoliskon lopussa oli 2 820 (2 675) miljoonaa euroa. Niiden osuus kaikista sijoituksista oli 12,3 (12,6) prosenttia, josta epäsuorien osuus oli 3,4 (3,2) prosenttia. Yhteensä kiinteistösijoitusten tuotto oli 3,9 (4,9) prosenttia ja suoraan omistettujen kiinteistöjen 4,8 (5,4) prosenttia.

Sijoituksia hedge-rahastosijoituksiin oli sijoitusvarallisuuden markkina-arvosta 10,9 (12,8) prosenttia eli 2 504 (2 731) miljoonaa euroa. Ne tuottivat -2,5 (0,4) prosenttia sitoutuneelle pääomalle.

Sijoitustoiminnan nettotuotto käyvin arvoin oli 1 320,4 (963) miljoonaa euroa. Sijoitustoiminnan tulos käyvin arvoin oli 540 (443) miljoonaa euroa.

Pitkän aikavälin tuotot

Elon sijoitusten viiden vuoden keskimääräinen nimellistuotto oli 6,5 prosenttia ja kymmenen vuoden keskimääräinen nimellistuotto oli 4,7 prosenttia. Viiden vuoden keskimääräinen reaalitytuotto oli 5,8 prosenttia ja kymmenen vuoden keskimääräinen reaalitytuotto oli 3,2 prosenttia. Vuosien 2007–2013 osalta laskennassa on käytetty LähiTapiola Eläkeyhtiön sijoitustuottoja.

Hallinto

Elon uusi organisaatio astui voimaan 1.9.2017. Elossa on jatkossa kaksi liiketoiminta-aluetta; asiakas- ja sijoitusliiketoiminta. Sijoitusliiketoiminnan johtajana jatkaa Hanna Hiidenpalo. Asiakasliiketoiminta jakautuu henkilöliiketoimintaan (eläkkeet) ja yritysliiketoimintaan (vakuutukset). Vakuutus- ja eläkepalveluista vastannut johtaja Keijo Kouvonon jäi eläkkeelle 31.8.2017. Johtoryhmän jäsenenä ja johtajana, vastuualueenaan eläkeliiiketoiminta, aloitti 1.9.2017 Jouni Seppänen. Vakuutusliiketoiminta siirtyi johtaja Matti Carpénin alaisuuteen. Elon johtoryhmän muodostavat hallituksen nimittämät johtajat.

Tulevaisuuden näkymät taloudessa

Loppuvuoden näkymät ovat talouskehitykselle edelleen suotuisat, joskin on viitteitä siitä, että globaali talouskasvu on saavuttanut syklisen huippunsa. Yhdysvalloissa odotukset kohdistuvat talouspolitiikkaan sekä Yhdysvaltain keskuspankin aikeisiin nostaa ohjauskorkoaan ja myydä arvopapereita taseestaan. Euroopassa Brexit-neuvottelut aiheuttavat pitkäkestoista epävarmuutta. Myös Euroopan keskuspankki ilmoittanee loppuvuoden aikana toimistaan pienentää taseperusteista rahaelvytystä. Vaalien jälkeinen Saksan ja Ranskan vetämä euroalueen kehittäminen on saamassa uusia muotoja, joita markkinat seuraavat mielenkiinnolla. Hyvän kansainvälisen suhdannesyklin myötä myös Suomen talouskehitys näyttää seuraaville neljänneksille suhteellisen positiiviselta, kun sekä yksityinen kulutus että vienti vetävät nyt hyvin.